

TAPA VALLAVOLIKOGU
OTSUS

Tapa

Vaideotsus

1. Asjaolud

1.1 Kai Puhasmets esitas 30. märtsil 2023 vaide Tapa Vallavolikogu 28. veebruari 2023 otsuse nr 70 „Tapa Keelekümbuskooli tegevuse ümberkorraldamine“ peale (registreeritud Tapa Vallavalitsuse dokumendihaldussüsteemis 30.03.2023 nr 1-7/23/868-1 all).

1.2 Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 73 lg 1 kohaselt esitatakse vaie haldusakti andnud või toimingut sooritanud haldusorgani kaudu haldusorganile, kes teostab haldusakti andnud või toimingut sooritanud haldusorgani üle teenistuslikku järelevalvet, kui seadusega ei ole sätestatud teistsugust vaidealluvust. Vaidlustatud otsuse on andnud välja Tapa Vallavolikogu. Volikogu üle teenistuslikku järelevalvet teostav organ puudub. Seega lahendab HMS § 72 lg 2 alusel vaide Tapa Vallavolikogu. Volikogu töö vorm on istung. Tapa Vallavolikogu istungid toimuvad üldjuhul kord kuus ning järgmine istung on kavandatud 27. aprilliks 2023.

1.3 HMS § 84 lg 1 kohaselt lahendatakse vaie üldjuhul kümne päeva jooksul arvates vaide edastamisest valet läbivaatavale haldusorganile. HMS § 84 lõike 2 kohaselt võib valet läbivaatav haldusorgan vaide tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra, kui valet on vaja täiendavalt uurida. Tapa Vallavolikogu otsustas 30.03.2023 istungil vaide läbivaatamise tähtaega pikendada. Lähtudes eeltoodust ning haldusmenetluse seaduse § 84 lg 2 alusel pikendati vaide läbivaatamise tähtaega kuni 3. maini 2023.

1.4 Vaide esitajale anti võimalus olla vastavalt HMS § 40 lõikele 1 ära kuulatud 13. aprillil 2023 selleks korraldatud koosolekul. Vaide esitaja teatas 04. aprillil, et ei soovi seda võimalust kasutada.

2. Vaides esitatud taotlus ja põhjendused

2.1 Vaide esitaja taotleb vaides Tapa Vallavolikogu 28.02.2023 otsuse nr 70 „Tapa Keelekümbuskooli tegevuse ümberkorraldamine“ kehtetuks tunnistamist algusest peale.

2.2 Vaide esitaja leiab, et otsuse vastuvõtmisega on oluliselt piiratud vaide esitaja Tapa

Gümnaasiumis õppiva alaealise lapse õigusi heale haldusele menetluses, mis on läbi viidud koolivõrgu korrastamise eesmärgil.

2.3 Vaide esitaja arvates ei ole otsus kooskõlas kehtiva õigusega ja ei järgi õiguse üldpõhimõtteid ning selle ettevalmistamisel on rikutud menetlusnorme. Haldusorgan ei ole täitnud ära kuulamiskohustust ega järginud avalikkuse põhimõtet.

3. Vaide läbivaatamine

HMS § 83 lõike 1 kohaselt kontrollitakse valet läbi vaadates haldusakti andmise õiguspärasust ja otstarbekust. HMS § 54 kohaselt on haldusakt õiguspärane, kui ta on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutusvigadeta ning vastab vorminõuetele.

Tapa Vallavolikogu 28.02.2023 otsus nr 70 „Tapa Keelekümbluskooli tegevuse ümberkorraldamine“ on antud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 34 ja § 35 lõike 2, Eesti Vabariigi haridusseaduse § 7 lõike 2 punkti 2 ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 80 lõike 2 punkti 2 alusel. Nimetatud sätetest tuleneb kohaliku omavalitsuse õigus teha munitsipaalkooli ümberkorraldamise ja tegevuse lõpetamise otsus. Sellise otsuse tegemine on volikogu ainupädevuses ja tegemist on kollegiaalorgani kaalutusotsusega.

Vaidlustatud otsus on nii õiguslikult kui ka sisuliselt põhjendatud ning vastab õiguspärasele haldusaktile esitatavatele nõuetele. Kooli tegevuse ümberkorraldamist reguleerib PGS § 80, mille kohaselt korraldab kooli ümber ja lõpetab kooli tegevuse kooli pidaja, st Tapa vald, kuulates enne ära hoolekogu ja õpilasesinduse arvamuse. Kooli ümberkorraldamise ja tegevuse lõpetamise otsusest tuleb Haridus- ja Teadusministeeriumi, kooli, vanemaid, õpilasi ja õpilaste elukohajärgseid valla- või linnavalitsusi teavitada kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vähemalt viis kuud enne uue õppeaasta algust. Kool korraldatakse ümber või kooli tegevus lõpetatakse ajavahemikus 1. juulist sama aasta 31. augustini. Kooli pidaja tagab tegevuse lõpetanud kooli õpilastele võimaluse jätkata õpinguid muus koolis.

Vaidlustatud otsus on tehtud kuus kuud enne uue õppeaasta algust 2023. aasta septembris ning nimetatud otsus on PGS § 80 lõikes 2 sätestatud isikutele teatavaks tehtud. Tegevuse lõpetava Tapa Keelekümbluskooli õpilastele on tagatud võimalus jätkata õpinguid Tapa Gümnaasiumis.

Otsuse tegemise aluseks on Tapa Vallavolikogu 22.06.2020 vastu võetud Tapa valla haridus ja noorsootöö arengukava, milles on arengukava elluviimisel kriitilise tähtsusega otsuste seas tegevuskava koostamine Tapa Keelekümbluskooli (arengukavas nimetatud endise nimega Tapa Vene Põhikool) ja Tapa Gümnaasiumi põhikooliastme ühendamiseks. Hariduse ja noorsootöö arengukava 2025 tegevuskava võttis volikogu vastu 28.02.2022 (lisa 9). Tegevuskavas seati alaeesmärgiks Tapa Keelekümbluskooli ja Tapa Gümnaasiumi põhikooliastmete ühendamine.

Tapa Vallavolikogu hariduskomisjoni esimehe Aivi Must'a ettepanekul moodustas Tapa Vallavalitsus 04.05.2022 korraldusega nr 224 ajutise komisjoni Tapa valla hariduse ja noorsootöö arengukava tegevuskava ülevaatamiseks. Komisjoni ülesanne oli sisendi andmine tegevuskava ellu rakendamiseks, mille üheks põhieesmärgiks oli võimalikud koolide ühendamised tulevikus. Koostöös vallavalitsuse ametnike, abivallavanem Riina Haljasoks'a ja haridusspetsialist Tuuli Roostfeldt'iga töötati lähtudes tegevuskavast välja esialgne kava, milles ära toodud variante eesmärkide saavutamiseks komisjon arutas ning täiendas. Esialgset kava

tutvustati 2022. aasta novembris ja detsembris valla kõigi koolide hoolekogudele ning koguti muudatusettepanekuid.

Hoolekogud on teemat arutanud ning enda seisukohad vallavalitsusele edastanud. Tapa Gümnaasiumi hoolekogu 22.11.2022 koosolekul leiti, et ühinemise otsus võiks tulla võimalikult kiiresti, ideaalis jaanuar 2023, et vallavalitsus saaks võimalikult varakult asuda uue direktori otsingule (TG 28.11.2022, DHS-s 10-3/22/2435-1). Seega on hoolekogud ära kuulatud ning nende poolt antud sisendit ka ajutise komisjoni töös arvesse võetud.

Ühiste arutelude tulemusi tutvustati komisjonile, kes esialgset kava ning haridusasutustest saadud tagasisidet arvesse võttes formuleeris hääletuse teel heakskiidu saanud ettepanekud Tapa Vallavalitsusele esitamiseks. Ajutise komisjoni esimees Aivi Must andis 04.01.2023 vallavalitsusele ülevaate komisjoni tööst ning seejärel esitasid abivallavanem ning haridusspetsialist 11.01.2023 vallavalitsuse istungil komisjoni ettepanekud arvamuse avaldamiseks. Ettepanekute seas oli Tapa Keelekümbluskooli liitmine Tapa Gümnaasiumiga, jätkates õppetööd juba kasutusel olevas kahes õppehoones 2023/2024 õppeaastast. Tapa Gümnaasiumi ja Tapa Keelekümbluskooli juhtkondadele tutvustati ettepanekuid 16.01.2023.

Tapa Gümnaasiumi õpilasesindusele saatis haridusspetsialist 20.02.2023 teavituse, et neil on võimalik esitada oma kollegiaalne arvamus kavandatava muudatuse kohta koolivõrgus. Õpilasesindus ei ole oma arvamust esitanud. Õpilasesindus on esindatud kooli hoolekogus õpilaste valitud esindaja kaudu. Esindaja osaleb hoolekogu töös, seega ta esindab seal õpilasi ja saab nende nimel arvamust avaldada. Hoolekogu ja sealhulgas õpilasesindus ehk õpilased on seega ära kuulatud.

Vaide esitaja väide, et Tapa valla sotsiaalmeedia konto kaudu esitatud teabenõudele on haldusorganil haldusmenetluses kehtiva vormivabaduse põhimõtte alusel kohustus vastata, ei vasta tõele. HMS § 5 lõikes 1 sätestatud vormivabaduse põhimõtte kohaselt määrab haldusorgan menetlustoimingu vormi ja muud haldusmenetluse üksikasjad kaalutusõiguse alusel, kui seaduse või määrusega ei ole sätestatud teisiti. Teabenõude kohta on reeglid määratud avaliku teabe seadusega, mis tähendab, et vormivabadus siin ei kehti.

Vaide esitaja väidab, et vaidlustatud otsuses on viidatud kehtivale Tapa valla hariduse ja noorsootöö arengukavale ja selle tegevuskavale, milles on kokku lepitud, et üldharidusasutuste võrgu korrastamine toimub 2024/2025 õppeaastal. Kuivõrd arengukava ja selle tegevuskava on raamdokumendid, mille alusel koolivõrgu korrastamine toimub, siis ei ole vaidlustatav otsus õiguspärane.

Tapa Vallavolikogu nõustub, et hariduse ja noorsootöö arengukava ja selle tegevuskava on raamdokumendid, mille alusel koolivõrgu korrastamine toimub. Nõustuda ei saa aga sellega, et vaidlustatav otsus ei ole seetõttu õiguspärane. Tegevuskava kohaselt tehakse koolivõrgu ümberkorraldamise otsus 2023. aasta 1. maiks. Vaidlustatav otsus on tehtud 28. veebruaril 2023, seega on see tegevuskavas määratud tähtajaga kooskõlas. Ümberkorralduse teostamine 2023/24 õppeaastal ei ole tegevuskavaga tähtajaga vastuolus, kuna tegevuskava sätestab aja, milleks ümberkorraldus peab igal juhul tehtud olema. Ümberkorralduse 2023/24 õppeaastast tingib ka asjaolu, et Tapa Gümnaasiumi direktori ametikoht on 2022. aasta suvest täitmata (määratud on kohusetäitja). Ajutine komisjon tegi ettepaneku kuulutada välja konkurss direktori ametikoha täitmiseks 2023. aasta kevadel paralleelselt ümberkorraldusest Haridus- ja Teadusministeeriumi ja kogukonna teavitamisega. Uus direktor leiab paralleelselt koolipere ja vallavalitsusega parima lahenduse kooliastmete jagamiseks hoonete vahel. Käesoleva vaideotsuse andmise ajaks on Tapa Gümnaasiumi direktori vaba ametikoha täitmise konkurss

välja kuulutatud.

Kokkuvõtvalt on Tapa Vallavolikogu lähtuvalt eeltoodust seisukohal, et vaidlustatav otsus ei riku vaide esitaja subjektiivseid õigusi ega piira vabadusi. Vaides esitatud argumendid ei anna alust vaidlustatud otsust kehtetuks tunnistada. Vaidlustatav otsus on tulenevalt HMS §-st 54 õiguspärane.

3. Otsustus

Lähtudes eeltoodust ning haldusmenetluse seaduse § 73 lg 1, § 85 punkti 4 ja § 86 lõigete 1 ja 2 alusel:

1. Jätta Kai Puhasmetsa esitatud vaie Tapa Vallavolikogu 28.02.2023 otsuse nr 70 „Tapa Keelekümbluskooli tegevuse ümberkorraldamine“ peale täielikult rahuldamata.
2. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

Isikul, kelle vaie jääb rahuldamata või kelle õigusi on vaidemenetluses rikutud, on õigus pöörduda kaebusega halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras 30 päeva jooksul vaideotsuse teatavaks tegemisest arvates.

(allkirjastatud digitaalselt)

Alari Kirt
vallavolikogu esimees

Seletuskiri

Eelnõu ja seletuskirja koostaja
Eelnõu esitaja ja ettekandja

Jurist Margit Halop, haridusspetsialist Tuuli Roostfeldt
Abivallavanem Riina Haljasoks